

Latokaski-seura ry kutsui HSL:n hallituksen ja Espoon kaupunginhallituksen edustajia avoimeen keskustelutilaisuuteen tiistaina 14.8. klo 17–19 Espoon Latokasken alueen HSL-liikenneyhteyksistä.

- o Tilaisuuteen saapui HSL:n joukkoliikenneosaston virkamies, HSL:n hallituksen jäseniä ja Espoon kaupunginhallituksen jäseniä - yhteensä 11 asiantuntijaa oli selvittämässä taustoja koskien julkisen liikenteen järjestelyitä, sekä vastaamassa asukkaiden kysymyksiin.
- o Asukkaiden osallistujamäärä tilaisuudessa oli erittäin runsas: Yli 120 asukasta täytti Latokasken koulun liikuntasalin kokonaan.

Latokaski-seura järjesti keskustelutilaisuuden, koska alueen joukkoliikenneyhteyksiin on tullut kuluvan vuoden aikana useita muutoksia. Niistä viimeisimmät astuvat voimaan 13.8.2018. HSL on tiedottanut asukkaita linjamuutoksista ja niiden perusteluista vähäisesti tai ei ollenkaan. Asukkailla on oikeus tulla kuulluksi: Saada perustelut tehdyille muutoksille ja mahdolliset tulevaisuuden suunnitelmat sekä kertoa linjamuutosten vaikutuksista omaan arkeensa.

Keskustelutilaisuuden lähtökohtia

- Latokaski sijaitsee vain 20 kilometrin päässä Helsingin keskustasta, mutta sen saavutettavuus on nyt samalla tasolla Lahden ja Hämeenlinnan kanssa.
- Mitään keväällä päätettyjä bussilinjamuutoksia ei tiedotettu etukäteen Latokasken asukkaille, eikä perusteluja muutoksiin ole pyynnöistä huolimatta annettu myöskään jälkikäteen.
- Toukokuun kokouksessa Länsiväylän eteläpuolelle ja Saunalahteen päätettiin palauttaa suoria bussiyhteyksiä. Latokaski ja lähialueet jätettiin edelleen kärsimään hitaista liityntäbussilinjoista, huonosti toimivista vaihtoyhteyksistä ja ylikuormittuneesta Matinkylän metrosta.

HSL:n strategisena painopisteenä 2018–2021 on erinomainen asiakaskokemus ja aktiivinen yhteistyö. Keskustelutilaisuudessa tuli selkeästi esiin Latokasken alueen joukkoliikenteen käyttäjien erittäin heikko asiakaskokemus. Bussilinjojen lakkauttamiset ja reittimuutokset ovat aiheuttaneet latokaskelaisille ja Latokasken palveluita käyttäville suuria ongelmia. Matka-ajat ovat pidentyneet kohtuuttomiksi ja jotkin tärkeät bussiyhteydet kouluihin on lakkautettu tai lakkautetaan kokonaan.

HSL:n strategia korostaa myös kestävästä kehityksestä, ympäristöystävällisyyttä ja päästöttömyyttä. Latokasken alueella bussilinjamuutokset kuitenkin lisäävät yksityisautoilua ja kakkosautojen hankintaa.

Vastaako tämä todella HSL:n arvoja ja strategisia tavoitteita HSL-alueen joukkoliikenteen kehittämisessä?

Päätökset liikennesuunnittelun taustalla

Latokaskiseuran hallituksen jäsen Sara Saramäki kuvasi muutokset ajasta, jolloin Latokaskessa liikennöi bussilinjat 160 ja 195 aina nykyhetken tilanteeseen:

- o Linja 195 Latokaski-Olari-Tapiola- Meilahti-Kamppi lakkautettiin 31.12.2017. Vei pois suoran bussiyhteyden Olarin kouluihin ja Meilahden sairaalaan.
- o Linja 160/160K Latokaski-Kamppi lakkautettiin 31.12.2017. Matka-aika Latokaski-Kamppi oli tällä suoralla bussilla n. 30 minuuttia.
- o Linja 157 liityntäbussi Latokaski-Matinkylä aloitti 1.1.2018. Reittilinja piteni vanhaan verrattuna kiertämään reittiä Kuitinmäentie-Kalastajantie- Suomenlahdentie (aiemmin bussi meni suoraan Suomenojan liittymästä Länsiväylälle). Matka-aika pelkällä bussireitillä lisääntyi tämän takia +10 minuuttia.
- o Kokonaismatka-aika Latokaski-Matinkylä-Kamppi kestää bussilla 157 ja metrolla vähintään 60 minuuttia. Jos vaihto metroon/bussiin ei osu kohdalle, matka-aikaan voi tulla lisää jopa 15 minuuttia.
- o HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 13.2.2018 palauttaa Latokaski-Olari-Niittykumpu-Tapiola-yhteyden ruuhka-aikoina bussilinjalla 125B elokuusta 2018 lähtien. Tämä päätös palauttaisi Olarin koulubussiyhteyden ja mahdollistaisi myös kulun Meilahteen vain yhden vaihdon kautta.
- o HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 8.5.2018 siirtää bussilinjan 157 päätöspysäkin Latokaskesta Tillinmäkeen. Tämä lakkauttaa suoran bussiyhteyden Latokaskesta mm. ruotsinkieliseen Finno skolaan, Martinkallion kouluun sekä Nöykkiön ja Suomenojan kaupallisiin palveluihin. Samalla katoaa Nöykkiön/ Martinkallion suora bussiyhteys Latokasken kouluihin (mm. kielipainotteinen Kantokasken koulu).
- o HSL:n hallitus päätti kokouksessaan 8.5.2018 perustaa Latokaski-Matinkylä-välille uuden liityntäbussilinjan 531K, joka kiertää Olarin kautta ja korvaa Latokasken osalta poistuvan liityntälinjan 157. Uuden bussilinjan 531K matka-aika Latokaski-Matinkylä on hitaampi kuin linjalla 157. Linja 531K ei myöskään mene Matinkylän terminaaliin, vaan jättää matkustajat kadulle Ison Omenan eteen. Kokonaismatka-aika Latokaski-Kamppi tulee siis lisääntymään vielä nykyisestä n. 10 minuutilla eli olisi yhteensä 70 minuuttia. Latokaski-Olari-yhteyden palauttaminen on kiitettävää, mutta kukaan ei olisi uskonut sen tapahtuvan Nöykkiön/Suomenojan/Matinkylän yhteyksien kustannuksella.
- o HSL:n hallitus perui kokouksessaan 8.5.2018 aiemman päätöksensä linjasta 125B Latokaski-Olari-Tapiola, eli Latokaskesta ei pääse jatkossakaan Niittykumpuun eikä Tapiolaan suoralla bussilla. Peruminen tarkoittaa sitä, että Latokaskesta Meilahteen on jatkossakin tarjolla vain kahden vaihdon yhteys.

Ryhmäpäällikkö Jonne Virtanen HSL:n reitti- ja aikataulusuunnittelusta vastaavana avasi reittisuunnittelun vaiheita ja kriteerejä yleisölle. Tärkein alueen bussiyhteyksiin vaikuttanut ja salissa eniten tunteita herättänyt kriteeri oli asuinalueiden tähtiluokitus. Latokaski arvotetaan julkisen liikenteen käyttäjämäärien perusteella toiseksi alimpaan tähtiluokkaan

2/5. Virtanen ei myöntänyt, että alueemme liikenneyhteydet olisivat huonontuneet, vaan päinvastoin parantuneet esimerkiksi tiheämmän vuorovälin myötä. Kuitenkin pikaisen kädennostoäänestyksen perusteella paikallaolijoista lähes kaikki pitivät tiheää vuoroväliä sivuseikkana lyhyeen matka-aikaan verrattuna. Virtanen tokaisi puheessaan myös, että latokaskelaiset ovat tottuneet tähtiluokitukseensa nähden liian hyviin liikenneyhteyksiin, mikä osaltaan vaikeuttaa sopeutumista muutoksiin.

- Yleisökeskustelussa herätti hämmästyttä se, että hyvät liikenneyhteydet alkaen 1970 – luvulta aina metroliiyntyliikenteen käynnistymiseen asti ovatkin olleet virhe, jota nyt heikennyksillä palautetaan tähtiluokituksen mukaiseksi.
- Poliitikoista esitettiin kysymys, mihin HSL:n tähtiluokitus perustuu ja vastaavatko luokituksen kriteerit tämän hetkistä todellisuutta Latokasken alueella.
- Keskustelussa tuli esiin selkeästi Latokasken alueen profiili lapsiperheiden alueena.
- Yleisökeskustelussa herätti hämmennystä perustelut siitä, että ruotsinkielisten ja suomenkielisten koululaisten koulumatka Suomenojan alueella sijaitseviin kouluihin oli jätetty huomioimatta, koska vaikutukset koskevat joitakin kymmeniä koululaisia.

Parannuksia kaivataan

Sekä asukkaat että poliittiset asiantuntijat olivat sitä mieltä, että tilanne Latokaskessa on sietämätön, ja että muutosta on lähdeittävä ajamaan eteenpäin entistä voimakkaammin. Syntyi keskustelua siitä, kuka liikenneyhteyksien parannukset maksaa. Espoon kaupunginvaltuutettu Tiina Pursula totesi, että kaupunginhallituksessa ja konsernijaostossa on jo tehty yksimielisiä päätöksiä yhteyksien parantamisesta. Espoon kaupunginhallitus on myös todennut viime helmikuussa, että Espoo on valmis myöntämään rahoituksen ongelmien korjaamiseksi. Lisälinjoille pitäisi vain saada hinta HSL:ltä, jotta voidaan varata määrärahoja ja parannukset voidaan kohdistaa oikealla tavalla.

Usean poliittisen asiantuntijan mukaan kyse on enemmän tahdosta kuin rahasta. HSL:n päättäjistä vain murto-osa on espoolaisia, eikä Espoon lisälinjoille ole helppoa saada tukea.

- Poliitikkojen puheenvuoroissa todettiin, että kyse on pikkurahoista verrattuna metrohankkeen kokonaiskustannuksiin ja näyttääkin siltä, että HSL haluaa vain pitää viimeiseen asti kiinni liityntälinjaideastaan.
- Esiin tuotiin poliitikkojen puheenvuoroissa myös näkökulma, että Latokasken alueen suorilla bussilinjoilla ei ole haluttu tukea HSL:n osalta, jotta asukkaat eivät vaatisi bussilinjojen säilyttämistä, kun metron jatkohanke valmistuu. Tämä herätti hämmennystä, etenkin kun tiedossa on jatko-osan valmistumisen aikataulu.
- Jatkona edelliseen kyseenalaistettiin nykyiset ratkaisut liityntäliikenneyhteyksissä, kun tiedossa on, että Matinkylässä metron kapasiteetti ei riitä vastaamaan nykyisiääkään matkustajamääriä, miten tulevaisuudessa käy, kun jatke Kivenlahteen toteutuu ja kaikki ohjataan käyttämään ainoastaan metroa.

Avoin keskustelutilaisuus 14.8.2018 klo 17 – 19, Latokasken koulu

- Keskustelussa tuli vahvasti esiin näkemys, että Latokasken ei tulisi kuulua metron vaikutusalueeseen, vaan suoria linjoja tulisi järjestää matkustamisen sujuvoittamiseksi. Osa poliittisista asiantuntijoista kannatti jopa HSL:n monopoliaseman purkamista Espoon kaupungissa, koska jollei HSL osoita kiinnostusta alueemme bussiyhteyksien parantamista kohtaan.
- Asiantuntijat olivat myös sitä mieltä, että alueiden tähtiluokitus on huono ja pitäisi tehdä kokonaan uusiksi. Lisäksi hinnoitteluun on tulossa vyöhykemalli, josta espoolaiset kokevat eriarvoisuutta jo tällä hetkellä.

Liikenneyhteyksien vaikutukset

Liikenteen sujuvuus vaikuttaa työmatkojen lisäksi mm. perhe-elämään, harrastuksiin, arjessa jaksamiseen ja hyvinvointiin. Paljon puhuttiin matkustamisesta välillä Latokaski Kamppi, mutta esille nousi useaan otteeseen myös se, ettei kaikki matkustaminen suuntaudu Helsinkiin, vaan myös poikittaisliikenne takkuilee. Erityisesti koululaisten bussiyhteydet Finno skolaan ja Martinkallion kouluun huolestuttaa asukkaita.

Heikentyneiden bussiyhteyksien vaikutuksista kuultiin huolestuttavia esimerkkejä asukkailta:

- Osa on muuttanut Latokaskeen vain muutama vuosi sitten hyvien kulkuyhteyksien vuoksi, ja nyt osa kokee ainoaksi vaihtoehdoksi muuttaa pois alueelta, päästäkseen sujuvien yhteyksien piiriin. Moni lapsiperhe pohti pitkittyneiden työmatkojen myötä asunnon myymistä.
- Hämmennystä yleisökeskustelussa herätti se, että liikenneyhteydet ovat niin merkittävässä roolissa tämän päivän espoolaisen arjen suunnittelussa Espoossa: asunnon myymisen, työpaikan vaihtamisen ja kakkosauton hankinnan harkinta kuormittaa merkittävästi perheiden arkea ja heikentää Espoon kaupungin kilpailukykyä muiden kaupunkien rinnalla.
- Lapsiperheiden arki koetaan erityisen hankalaksi. Pienten lasten päiväkotipäivät venyvät jopa kymmentuntisiksi, tai vastaavasti perheiden tulot pienenevät vanhempien lyhentyneiden työaikojen vuoksi. Vanhemmat ovat lyhentäneet työpäiväänsä ehtiäkseen päiväkotiin julkisilla liikenneyhteyksillä.
- Lastenvaunuilla liikkuminen vaikeutuu, kun bussin muutamasta vaunupaikasta joutuu nyt kilpailemaan olarilaisten kanssa. Myös bussiterminaalin vaihtuminen tienvarsipysäkkiin Matinkylän päässä hankaloittaa matkustamista vaunujen kanssa, mutta heikentää myös muiden matkustajien kokemusta.
- Samaan aikaan Latokasken alueen varhaiskasvatuksen tilanne edellyttää, että lapsia ohjataan joka tapauksessa alueen ulkopuolelle päivähoitoon.

Latokaskelaisten julkisen liikenteen palvelukokemuksesta ei voi päästä perille muuten kuin kuuntelemalla asukkaita oikeasti tai hankkimalla omakohtaista kokemusta pidemmällä ajanjaksolla.

Yhteenveto

Avoin keskustelutilaisuus 14.8.2018 klo 17 – 19, Latokasken koulu

Keskustelutilaisuus koettiin tärkeäksi ja onnistuneeksi niin poliittisten asiantuntijoiden kuin yleisön näkökulmasta.

- Keskustelussa todettiin, että HSL:ltä puuttuu realistinen käsitys matka-ajoista ja asiakaskokemuksista. Keskimääräinen matka-aika ei päde kaikkiin vuorokauden aikoihin. Liian usein ruuhkat ja myöhästymiset reiteillä vaikuttavat matkan sujuvuuteen.
- Yleisöstä huomautettiin, että käyttäjämäärien arvioinnissa tulisi käyttää ennen metrolinjojen aloittamista olleiden bussilinjojen käyttäjämääriä, jotka antavat realistisen kuvan käyttäjämääristä ja alueen tarpeista joukkoliikenteelle.
- Asukkaat esittivät suoria linjoja Helsinkiin, jotka kulkisivat ainakin ruuhka-aikoihin.
- Myös ekologisuus nousi esille yleisöpuheenvuoroissa. Espoon Kaupungin vision mukainen kestävä kehitys Espoo ja espoolaisten mahdollisuus vaikuttaa, kyseenalaistettiin vahvasti.
- Asiantuntijoilta peräänkuulutettiin konkretiaa kaunopuheiden sijaan ja HSL:n suunnitelulta realismia.

Latokaskelaisten tärkeä rooli muutosprosessissa

Koska muutoksiin reagoiminen näissä asioissa tapahtuu valitettavan hitaasti, on tärkeää että asiassa toimitaan mahdollisimman nopeasti. Määrärahoista päätetään muutaman kuukauden sisällä ja poliittista asiantuntijoista useat vaikuttivat sitoutuneilta hoitamaan asiaa eteenpäin, jotta ratkaisuja saataisiin mahdollisimman pian.

Myös HSL:n reitti- ja aikataulusuunnittelusta vastaava Jonne Virtanen totesi että koulumatkojen turvaaminen Nöykkiön ja Finnoon suuntaan voitaisiin saada toteutettua pienilläkin muutoksilla, ja näin ollen myös nopealla aikataululla.

Myös asukkaiden rooli on tärkeä muutoksen aikaansaamiseksi. Mitä voi tehdä?

HSL:ään kannattaa olla yhteydessä palautteen muodossa. Mitä enemmän palautetta latokaskelaisten tilanteesta annetaan HSL:n suuntaan, sitä todenmukaisemman kuvan he saavat alueen liikenneyhteyksien vaikutuksesta. Myös ulkopaikkakuntalaisten palautteet HSL:lle Latokasken bussiyhteyksien toimivuudesta ovat tärkeitä. [HSL.fi](https://www.hsl.fi)-sivuston alalaidasta löytyy linkki, jonka kautta voi lähettää palautetta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että asukastilaisuudessa annettiin noin 120 asukkaan näkemys huomattavasti heikentyneistä liikenneyhteyksistä Latokasken alueella. Tämä olisi toivottavaa saada tilastoitua HSL:n palautejärjestelmään sellaisenaan.

Latokaski - seuran hallitus 2018 – 2019:

puheenjohtaja Tuulia Tikkanen, varapuheenjohtaja Päivi Silventoinen, jäsensihteerirahastonhoitaja Timo Gröndahl, sihteeri Minna Solismaa. Muu hallitus: Biamel Kets, Juha-Matti Kemppinen, Maria Ojajärvi, Sara Saramäki, Mirka Törmänen.

